

Legislație comparată

- reglementările altor țări europene în privința comisiilor de anchetă -

Austria – art. 53 , alin. (3) din Constituția Austriei :

”Instanțele judecătorești și toate celelalte autorități sunt obligate să respecte solicitările comisiei de anchetă de a instrumenta cauzele. La cererea comisiei, toate serviciile publice trebuie să prezinte dosarele cu actele solicitate”.

La prima vedere obligația de a prezenta dosarele cu acte cerute de comisie pare să nu aibe limite. dar acestea exista atunci când dosarele conțin date despre membrii familiei care nu au legatură cu obiectul anchetei, secretele militare, parametrii tehnici militari, în cazul achizițiilor publice.

În cadrul comisiilor de anchetă, procedurile penale sunt restrânse la examinarea comportamentului cu caracter penal, comportament pedepsit prin lege. Dar comisiile de anchetă nu sunt limitate numai la cercetarea comportamentului extra penal, ele pot investiga și conduita penală, fără a avea competența de a da o sentință.

Belgia – art. 4, alin. (2) din Legea din 3 mai 1880 privind anchetele parlamentare cu modificările și completările ulterioare: “Pentru aplicarea măsurilor procedural stabilite, Camera sau comisia de anchetă pot solicita primului președinte al Curții de Apel să desemneze unul sau mai mulți consilieri ai Curții sau unul sau mai mulți judecători ai Tribunalului de Prima Instanță din aria de jurisdicție unde se desfășoară procedurile de anchetă.

– art. 4, alin. (5) din Legea din 3 mai 1880 privind anchetele parlamentare cu modif. si completarile ulterioare: “Atunci când solicitarea este formulată în legatură cu informații încadrate în materia penală, contravențională sau disciplinară, comisia adresează procurorului de pe lângă Curtea de Apel sau auditorului general de pe lângă Tribunalul militar o solicitare scrisă pentru a fi eliberate copii ale actelor de investigații sau ale actelor procedural considerate a fi necesare”.

– art. 8 din Legea din 3 mai 1880 privind anchetele parlamentare cu modif. si completarile ulterioare :

“ Orice persoana poate fi interogată ca martor. Convocarea se face în scris și, în cazul în care este necesar, prin citație”.

“ Toate persoanele citate la interogatorii în calitate de martori care nu respectă obligațiile stipulate în citație sunt sancționate cu pedeapsa închisorii de la 8 zile la 6 luni sau cu amenda între 500 si 10.000 de euro”.

– Codul penal Belgian, art. 458:

“Medicii, chirurgii, ofiterii de sănătate, farmaciștii, moașele sau orice alte persoane care sunt obligate la confidențialitate, prin statut sau prin profesie, nu pot divulga informațiile care le sunt cunoscute și care sunt considerate secrete, cu excepția cazurilor în care sunt convocate pentru depunerea de mărturie în fata

instanței sau în fața unei comisii de anchetă parlamentară și atunci când legea impune divulgarea acestor secrete. În caz contrar, pedeapsa aplicabilă este închisoarea de la 8 zile la 6 luni și amenda de până la 500 de euro”.

– Regulamentul intern al comisiei de anchetă din 1997, art. 1, alin. 2.2

“Dacă un martor sau expert nu răspunde convocării, fără un motiv întemeiat, el este citat prin executorul judecătoresc. *Este obligatorie prezența în fața comisiei de anchetă.*”

Art 67 al regulamentului reiterează obligația menținerii secretului cu privire la informațiile obținute în cursul unei anchete parlamentare de către membrii comisiei.

Bulgaria – Regulamentul Adunării Naționale, capitolul 9, art. 100 :

“Toate organismele guvernamentale, oficialii și funcționarii guvernamentali sau ai administrațiilor locale, precum și alte persoane au obligația de a furniza informațiile și documentele necesare unei investigații, anchete sau audieri, chiar dacă acestea sunt încadrate în categoria informațiilor sau documentelor secrete.”

– Regulamentul Adunării Naționale, capitolul 9, art. 102, alin. 1 :

“În cazul în care sunt convocați, funcționarii sau alte persoane au obligația să apară în fața comisiei sau Adunării Naționale și să furnizeze orice documente sau informații solicitate”.

Franța – Prevederile Ordonanței nr. 68-1100 din 17 noiembrie 1958 privind funcționarea comisiilor parlamentare de anchetă și control, art. 6, alin. 2.

“Raportorii comisei își exercită misiunea atât la fața locului cât și în teritoriu. Toate informațiile de natură să faciliteze efectuarea anchetei trebuie să fie furnizate acestora. Ei au dreptul de a obține toate documentele, cu excepția celor care au un caracter secret și privesc siguranța națională, afacerile externe, securitatea națională internă și externă și sub rezerva separației puterilor în stat. Comisia de anchetă poate solicita audierea oricărei persoane a cărei mărturie o considera utilă. Dacă este necesar, pentru aceasta se poate apela la un agent de forță majoră sau la un executor judecătoresc(...). Depunerea mărturiei se face în conformitate cu dispozițiile Codului penal în vigoare”.

– Prevederile Ordonanței nr. 68-1100 din 17 noiembrie 1958 privind funcționarea comisiilor parlamentare de anchetă și control, art. 6 , alin 3:

“Persoana care refuză să se prezinte în fața comisiei de anchetă sau care refuză să depună mărturie sub jurământ, este pasibilă de închisoare de doi ani și o amendă de 7500 E”

“Pentru refuzul transmiterii de documente se aplică aceleași sancțiuni”

“Printre altele, în situațiile de mai sus, tribunalul poate pronunța interdicția totală sau parțială a drepturilor civile, pentru o durată maximă de 2 ani, calculate din ziua în care persoana condamnată a început executarea pedespei”.

“În caz de sperjur sau de manipulare a martorilor , sunt aplicabile dispozițiile Codului penal”.

Germania – Constituția Germaniei din 1949, art. 44, alin. 2 , 3 ,4

1- “Regulile procedurii penale se aplică, prin analogie, pentru administrarea pozelor, Secretul corespondenței, poștei și telecomunicațiilor nu va fi afectat.”

2- “Tribunalele și autoritățile administrative au sarcina de a se sprijini reciproc în demersul lor”.

3- “Deciziile comisiilor de ancheta nu pot face obiectul examinării tribunalelor. Tribunalele sunt libere să aprecieze și să judece faptele ce fac obiectul anchetei”.

Italia – Comisia de anchetă investighează și examinează cu aceleași puteri și în aceleași limite cu cele ale autorității judiciare – art. 141, alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 162, alin. (5) din Regulamentul Senatului.

Atât Regulamentul Camerei, cât și cel al Senatului prevăd ca propunerile de anchetă parlamentară urmează aceeași procedură prevăzută pentru proiectele de lege și propunerile legislative.

Luxemburg – Constituția : “Autoritatea atribuită Parlamentului sau comisiei parlamentare de anchetă sau președinților acestora este echivalentă magistraților care instrumentează cauzele penale.”

– Legea din 18 aprilie 1911 privind anchetele parlamentare, cu modificările și completările ulterioare, art. 4: “Competențele atribuite Camerei sau comisiei de anchetă, precum și președinților acestora sunt echivalente celor pe care le au judecătorii care instrumentează cauzele penale. Competențele nu pot fi delegate, cu excepția cazului în care Camera sau comisia de anchetă delegă aceste competențe, în caz de necesitate, pentru îndeplinirea unor proceduri de investigare special determinate. Aceasta misiune nu poate fi încredințată decât unui consilier al Curții Supreme de Justiție”.

– Legea din 18 aprilie 1911 privind anchetele parlamentare, cu modificările și completările ulterioare, art.9: “Persoanele care se fac vinovate de mărturie mincinoasă, interpretii și experții vinovați de fals în declarații, persoanele vinovate de instigare la mărturie mincinoasă, se sancționează cu închisoarea de la 2 luni la 3 ani și priverca dreptului de a alege și a fi alese pe o perioadă cuprinsă între 5 și 10 ani”.

“Infrațiunea sperjurului se consideră consumată când martorul care a făcut depozitia a declarat că susține această depozitie”.

Portugalia – Constituția, art. 178: “(..) Comisiile parlamentare de anchetă vor avea competențe de investigare proprii autorităților judiciare, precum și alte atribuții stabilite prin regulament, pentru a investiga la cererea membrilor Adunării, un anumit fapt, într-o perioadă determinate. Concluziile comisiilor, dacă este cazul, se transmit procurorului pentru a promova răspunderea civilă sau penală a infractorilor”.

– Regulamentul Adunării Republicii Portugheze, art. 233-244 :

“Comisia poate, la cererea membrilor săi, să solicite, în scris, Guvernului, autorităților judiciare, organelor de stat sau unor entități private, informațiile și documentele care sunt considerate utile pentru punerea în aplicare a anchetei. Comisia poate, prin hotărârea sa, să convoace orice cetățean, pentru a depune mărturie, cu privire la fapte legate de anchetă”.

– art. 348, Codul penal portughez, destinat “nesupunerii” se prevede:

“Persoana care dă dovadă de nesupunere față de un ordin sau un mandat comunicat în condițiile prevăzute de lege și emis de o autoritate sau un funcționar care are aceasta competență, este pedepsită cu o pedeapsă cu închisoarea până la 1 an sau cu amendă”.

Spania – Decret – Lege Regal 5/1994 din 29 aprilie, pentru reglementarea obligației privind comunicarea anumitor date, la cererea comisiilor parlamentare de anchetă:

“Concluziile acestor comisii de anchetă care își desfășoară activitatea în cadrul competențelor lor de control nu sunt obligatorii pentru instanțe și nu afectează cercetările sau deciziile judiciare, dar rapoartele comisiilor pot fi înaintate Procurorului General, atunci când este cazul. Potrivit alin. 2 al art. 76 din Constituție, persoanele citate în cadrul desfășurării anchetelor sunt obligate să se prezinte în fața acestora, legea impunând sancțiuni pentru nerespectarea acestei obligații”.

– Codul penal spaniol, art. 502, alin. (1): “În cazul în care, după îndeplinirea dispozițiilor prevăzute de lege și în temeiul unei citații, este refuzată prezența în fața unei comisii de anchetă a Parlamentului sau a unei Camere a Legislativului a unei Comunități Autonome, fapta este considerată infracțiune. Dacă persoana care refuză să apară în fața unei comisii de anchetă este funcționar public, se aplică și pedeapsa suspendării ocupării funcției publice pe care o deține pentru o perioadă cuprinsă între 6 luni și 2 ani”

– Codul penal spaniol, art. 502, alin. (2): “Aceleași sancțiuni se aplică autorităților sau funcționarilor care obstrucționează anchetele Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau organismelor echivalente ale comunitatilor autonome, prin refuzul sau întârzierea nejustificată a trimiterii rapoartelor pe care comisia de anchetă le solicită, împiedicarea accesului la aceste rapoarte, fișiere sau documente administrative necesare anchetei”

– Legea organică nr. 5/1984 din 24 mai cu privire la prezentarea în fața comisiei de anchetă a Congresului sau a Senatului sau a comisiei comune de anchetă, art. 1, alin. (1): “Toți cetățenii spanioli sau cu altă cetățenie, rezidenți pe teritoriul Spaniei sunt obligați să compară personal pentru a furniza informații, în fața comisiilor de investigații înființate la nivelul Camerelor Legislativului”.